

so langt fram, at hann tyðiliga sæst. Harum eru oddagreinirnar í »Föröyatíðindi« nr. 43 eitt gott dæmi.

J. H. Danbjørg.

Biskop Ostenfeld om Krigen.

Rustninger bereder Krigen Vej.

Sjællands Bisp Ostenfeld har i Getsemane Kirke i København prædikeret over Emnet: »Hvis du vil Fred — forbered Freden«.

Biskop Ostenfeld gik ud fra Apostlen Paulus' Brev til Romerne, hvori han udtaler, at Menigheden ikke maa gengælde ondt med ondt, men skal stræbe efter at holde Fred med alle Mennesker, saa vidt det staar til dem. Menigheden tog den Gang ikke Del i det offentlige Liv, Talen var derfor kun om deres personlige Forhold, nu har den almindelige Valgret givet den Magt og Pligt i det offentlige Liv, derfor gælder Brevets Ord nu ogsaa Menighedens Forhold til dette.

Ikke mange Mennesker troede før Krigen paa, at den vilde komme. Det var derfor i fuldgod Tro, naar mange den Gang udtalte, at man rustede for at holde sig Krigen fra Livet, men saa kom 1914. Især mindes jeg Julen 1914. Hvilken skærende Modsætning: Julebudskabet »Fred paa Jorden« og en Verden, som myrdede hinanden. Ja, selv for dem, som kæmpede ved Fronterne, var Modsætningen for skarp. Det fortælles, de holdt inde med Myrderiet Julenat. Dengang fødtes Fredssagen — ogsaa i den kristne Kirke. Vi saa Krigens Rædsler, og vi aner nu, at den kun vil være et svagt Forspil til den næste Krig, hvis vi ikke forhindrer den.

Alle Kristne er enige om Maalet, men man er uenige om Vejen. Dog Rustningens Vej kan vi ikke gaa. Verdenskrigen viste, at den, som rustet, bereder Krigen Vejen — den, som vil Fred, maa afruste.

Vi maa arbejde for Forstaelse mellem Folkene. Vi maa støtte Folkeforbundet. Bebrejd det ikke, at det arbejder langsomt, et Onde med saa dybe Rodder udyrdes ikke paa ti Aar. Freden maa bygges op paa en juridisk og en moralsk Grund, ikke blot negative Paabud om ikke at maatte føre Krig, men ogsaa paa et positivt Venskab mellem Folkene. Her har den kristne Kirke sin store Opgave.

I den Resolution, som det kirkelige Verdensforbund til Fremme af international Forstaelse vedtog paa sin Kongres i Prag i Sommer, udtales det, at Forbundet maa gøre Alvor af Nedrustningen, hvis ikke Uroen blandt Folkene skal holde sig eller vokse, og den minder de Allierede om den Pligt til Nedrustning, de paatog sig i Versaillestrakten.

En Kristen kan ikke velsigne Sværdet, ikke den Undervandsbaad, som skal slynge sin Torpedo ud med Død over mange Mennesker, ikke Giftgas eller den moderne Krigs andre Mordvaaben. Den Kristne maa bryde med enhver Tanke herom.

Vi maa ikke vente, at andre skal begynde Fredens Forberedelse, vi maa først selv skifte Sind, hvis vi vil følge ham, som paa Golgata gengældte ondt med godt.

Til hennar fjakkandi flammur.

Eg elski alskin, alskin tin,
eg unni hansar fjakkandi flammur,
morgunroði mín,
— tö meg i vestri sökja ei tær flammur.

Úr lívsins streymi ljósið brennur,
lívsins ljós framvið; framvið mær rennur.

I skuggans dopru sorgum mær
endurskyn av flammu floymi
bjart mót borgum tær,
so brostnar vónir innast, tá eg droymi,

og tárur himur tignast i fROI
— tá tímans vídd mær vagnast i fROI.

D.

Hvi bert ?

I kvöldarkyrru við hennar lið
kvirna mær brótandi bóðar.
Mynnir mær máni til stjórnufríð
mildni til tærandi logar,
ið eldaðu yndi
og ástarlag,
leikandi lyndi
— eitt lívsins báð.

Hon beinir teir oyðandi bogar
burtur — i brosum mær himurin roðar.

Hvi bert hennar himinsins fjara roða?
— á hundrað ferð heldur hin vónleysa loga
enn eftirlagið av mildnandi ugga,
ið eitrandi margfalt mær steingir hyonn glugga.

D.

Føroyskur Almanakki 1929.

H. N. Jacobsens bókhandil gav út.
Ritstjóri Richard Long.

Siðani »Hent bók fyrri hvønn mann« kom út, hevur tilíkt bókaværk ikki komið út í Føroyum sum hesin Almanakkin.

Hann er nú so nógv størri og prýðligari enn »Hent bók« var, og hvat prenti og útbúnaði viðvikur, er hann hin besta reklama fyrri prentsmiðjuna, hann kemur frá. Umframt hitt vanliga almanakkatilfarir: tæy týðningarmestu áratölina síðan føðing Krists og kongsættina í Danmørk, ja og so sjálvan almanakkan við mánum, mánaðum, messum, søkum, vikum og døgum etc., hevur hendan henta bók eitt ótal av lýsingum frá øllum í Føroyum, sum hava nakað at lýsa við. Um tað er av tilviljum ella av missgávu, at »Dimmalætting« er komin at lýsa mitt innan í millum »Myrkingarnar í árinum«, er ikki gott at vita, men eitt betri hósakandi pláss kundi hetta stóra og nógv lisnað blað neyvan funnið.

Av hentum og upplýsandi lesnaði er ein hópur. Lat okkum nevna nakað, av tí sum fyrri fellur:

1) Sjórføllini um allar Føroyar, ein stutt og lættfætulig streymatalva.
2) Føroyar, tæy týðningarmestu longdar- og brøddarmærki, hegstu tindar, stytstu vegir til grannalandanna, loftingsmanna-, sýslumanna-, presta-, sókna-, lekna- og sjúkrahúsatal.
3) Vitjunatíðirnar á skrivstovum og øðrum allmannastøðum í Havni.

Sum nakað, ið er sera forvitnisligt, kann nevast, at her er greitt frá hinum farna føroyska máti, máli og vekt, sum nú man vera farið at ganga fólk í huga.

Fyri sjómenn og aðrar, ið skulu stýra millum oyarnar, eru her einar 220 kósir millum kendastu støð nevndar í føroyskum ættarnovnum, sum eisini veglongind millum teirra er nevnd í fjórðingum.

Post- og telegrafatxir vilja vera øllum til gagns.

Sera forvitnisligt er, at øll seyðamerkin við oyarnum eru tikið upp almanakkan. Ein Marknabók, »Faare-

markerne paa Færoerne«, er útkomin fyrr, men hon er lítið útbreidd og nærum ófandi longur.

Tæy flestu kendu fiskanovni eru her á Føroyiskum, Íslendskum og Danskum, hvørt yvir at øðrum.

Tínast koma nakrar lógir, t. d. »Lov om Vragning af Fiske«, »Lov om Fiskerilåne«, »Lov om Skatter og Afgifter«, »Jagtløven« og »Lov om Udskiftningen«.

Til síðst hava tveir skilamenn, hvør í sínum yrki, skrivað tvær greinir, aðra um landið og hina um sjógvinn.

Mads Winther-Lützen skriver um nýtslu av handilstöðum og Jens Pauli Andreassen skriver um at fara varliga við fiskinum.

Hetta av sonnum ein hent bók fyrri hvønn mann og hvørja konu við. Tað er ikki at ivast um, at hon kemur í hvørt hús, bert nú upplagið er nóg stórt. Prisurin er hin minst moguligi: 50 oyrrir fyrri eina bók, ið er 133 bls.

Ein saknur er, at her ikki er ein skipalisti í bókini, tí tann listin, ið er í hini dansku fiskariðndbókini yvir føroysk skip, er verri enn einki, so skeivur og villileiðandi hann er vorðin.

Fjalnir.

Íslandsfiskeriet.

Reykjavík, 6.—11.—1928.

Índil 1. November er den samlede Fangst:

Sydvestlandet 247,600 Skip-pund, ifjor 210,500; deraf Vestmannoerne 35,900, ifjor 28,100. Smaabyerne 33,500, ifjor 30,800. Havneford Trawlere 41,100, ifjor 38,400. Lineskibe 7,000, ifjor 1,600. Reykjavik Trawlere 102,300, ifjor 99,600. Lineskibe 27,900, ifjor 12,000. Vestfjordene 46,900, ifjor 34,300. Nordlandet 43,700, ifjor 27,200. Ostlandet 39,600, ifjor 26,800; deraf iaar 232,100 Storfisk 92,100, 92,100 Smaafisk 11,700 Kuller, 42,000 Sei.

Hallur.

Føroya Løgting 1928.

Grótnúsari til Froðbiar sóknar kommunu.

J. H. Poulsen greiddi frá nevndarálitinum, ið ráddi til at sýta Froðbiar sóknar kommunu lánlovi at keypa ein grótnúsara, hóast nevndin viðgækk, at grótnúsarin var tókur og neyturvaligur. Nevndin mælti at viðtaka, at siga Froðbiarsóknar kommunu, at ein grótnúsari, ifylgju ministerans orð, kundi lenast frá Vágseiði.

P. M. Dam: Teir seinastu vetrarnir hava verið harðir í Froðbiar-sóknar kommunu. Tað hevur tí verið ein sjálfviltgja, at arbeidarafelagið í sóknini hevur haft arbeidisloysisspurningin til viðgerðar — aftur og aftur. Heitt hevur verið á kommununa um at gingið ymsar leiðir til botan uppá tæy trøngu korini. Ein av teim ávístu leiðinum frá arbeidarafelagnum hevur verið at roynt at sett eitt grótvirkibrot í gongd, í smáum at byrja við. Arbeidararnir vildu ganga við at taka spurningin sum eitt neyðhjálpararbeiði og nýðast við eina minimumsløn. svarandi til ein upphaldsstudning, neyðhjálp, um virkið ikki gav meiri av sær. Men sjálvandi kravdi hann tað rúmliga, at um grótvirki bar seg væl, skuldi hann fáa fulla dagløn, og um virki kundi geva meiri enn vanliga dagløn, so skuldi ágóðin býast millum kommununa og arbeidarin. Ein óumverligur stuðul til eitt tilíkt royndargrótbrott er lækkan av farmagjaldi fyrri grótvíflutning og tann spurningur hevur verið til viðgerðar fyrri seg — og ein grótnúsari við traktori. Kommunan møtti arbeidara umsóknini við vælvild og var sjálvandi hugað at gera sít besta. Allir limir í sóknarstýrinum har suðuri vóru tí samdir um við tað sama at fáa sær ein tilíkan grótnúsara til vega. Hann var sum sagt tókur til eitt moguligt grótbrot. Men ikki bert tað. Veginir stóðu jú fyrri at gera, og allir menn vóru jú samdir um, at »skerve« var heilt neyturvaligt, serliga nú tað bilirnir vinna fram her á landi, eins og aðra staðni. Til skerv má ein grótnúsari. Her afturat kemur, at ein traktorur er mikið tókur til mangt uppdyrkaraarbeiði og sum sleipitól. Nevndin, ið hevur haft spurningin til viðgerðar ætla grótnúsari at vera hentan. Men vil kortini ikki ráða til lánlovi, so kommunan kann keypa ein tilíkan. Ræður hon afturmóti at lána hann frá Vágseiði. Eg haldi hesa støðu vera lagna. Tá nevndin heldur grótnúsaran vera tókun, hví so ikki geva lánlovi og samftíðar vísa kommununi á at ein tilíkur eisini kann lánast frá Vágseiði. Kommunan kann so gera so sum hon vil. Tann á Vágseiði er fyrri tað fyrsta ikki til at taka nú, fyrri tað annað verður hann smábýttur, um tað skal vera eftir minnstans orðum, ið nevndin heldur seg til, at allar kommunur í Føroyum eiga lánkrav uppá hann.

Vit javnaðarmenn hava sett broytingaruppskott til nevndaruppskott. Okkara uppskott vil gera kommunu tað frítt, hvussu hon vil stilla seg, annaðhvørt keypa ein nýggjan ella lána hann frá Vágseiði. Eg vil mæla til at tingið greiðu atkvøðu fyrri hesum. Nevndaruppskotið er ov mikið bondskt og kann seta kommunina í knipu. Løg-

Vinduer, Døre og Lister.
Godt og billigt Arbejde.
Hugo Øster's Maskinsnedkeri,
Tlf. 216. Thorshavn. Tlf. 216.

tingið skuldi helst ikki verið eitt hátt um kommunalframburðsvirkan.

Effersøe talaði um, hvussu menn t. d. úti á landinum sótu framvið vegnum og hogdu »skerve«. Hann helt tað vera hentari hjá kommununi at keypa hamrar og lata íbúgararnar hogga »skerve« fyrri tann peningin, ið grótnúsarin kostaði. Hann spurdi Dam nærri um ættanin við royndargrótbrottinum.

Debess vísti á at grótið í Føroyum var ikki hóskað til at hogga »skerve« úr á sama hátt sum Effersøe talaði um. Konur menn høvdu kannað í hesum.

P. M. Dam helt at mátin, ið Effersøe skeyt til, bert virkaði bráfangis — tá peningurin var uppi, hvat so? Viðvíkjandi spurningin um royndargrótbrottið stóð ein so líka illa. Tað var jú royndargrótbrottið, ið menn settu lít til sum neyðhjálpararbeiði. Greiddi talarin aftur nærri frá arbeidaranna hugan um grótbrotið sum neyðhjálpararbeiði.

Effersøe helt við uppá uppskott sít og trúði hann einki uppá, at tað kundi lata seg gera sum Dam framfordi. Skuldi tað talast um grótbrot, mátti tað vera í stórum. Men her á ikki so ljóst út. Tað var ikki gott at fáa fatur í kapitalinum til eitt tilíkt grótbrot.

Dam helt, at júst tí vit ikki áttu ella fingi fætur í stóran kapital sum virkiskraft, mátti vit byrja í smáum, og haðani frá um líkindini vísti seg at vera til tess, at víðka virki til stóðríf. (Sakin fór so til triðju víðgerð).

Við triðju víðgerð talaði P. M. Dam um sakina aftur og manaði til at greiða atkvøðu fyrri broytingaruppskotti hansara og Viðsteins.

J. H. Poulsen mælti ímóti Dam og ráddi til at greiða atkvøðu fyrri nevndaruppskottinum. Nevndaruppskotið varð viðtikið, Dams og Viðsteins fall.

Fiskamarknaðurin.

Eftirspurnin eftir saltfiski hevur verið livligur hesa síðstu tíðina, men lítið er í útbóði. Teir fáu, ið hava nakað, eru sera páhaldnir, so prísirnir hava verið smátt stífgandi. Cif. prísirnir í Keypmannahavn hava komið upp í 53 oyrr. pr. kg.; men tá cif-solan til Keypmannahavn í royndum sjaldan er bert tað sum orðið sigir, men harumframt mangar óvissar útreiðslur, eru Føroyingar vorðnir varnir í hesum soluhátti. Fob-prísirnir hava eisini verið hægrí uppá seg 45—47 oyrr. pr. kg.; men lítið ella einki hevur verið selt. Klippfiskaprísirnir eru eisini lækkandi. Bert ráfiskaprísirnir hava staðið við.

Eftir hvat »Fiskets Gang« fyrri 31. oktober skriver, er marknaðar útlitini í Norðurspániu sera góð. Hin norsk umbóðsmaður har skriver heim 23/10 at klippfiskainflutningurin til Bilbao í síðstu 14 døgnum hevur verið 55,000 pakkur av íslendskum og føroyskum fiski og bert 2000 pakkur av norskum. Upplagið har sigir hann at vera ca,